

БУРЯАД ХЭЛЭНЭЙ ЁУРГУУЛИ - НОМГОН ДАЛАЙН ЭРЬЕДЭ

Үнгэрэгшэ долооной эсэстэ түби дэлхэйн захата, агуухэ гүрэнэймнай аяар зүүн хилэ дээрэ оршодог Камчаткын хахад аралда буряад хэлэ үзэхэ амаралтын хургуули хизаарай номой санда нээгдэбэ. Тыва Уласайхидтай хамтараад, тэндэ түбхинэнэн нютагаархиднай Буряад Уласайнгаа байгуулагдаһаар 100 жэлэй ойн баярта зорюулжа, Сурхарбаан эмхидхээ.

ХОЛЫН ЗАМДА МОРДОЖО

Аяар тэндэ ажаһуудаг буряад угсаатанайнгаа эдэбхи үүсхэл дэмжэлсэндээ баяртайб. Буряад оронһоо уг гарбалтайшые наа, элдэб шалтагаанаар эндэхэ гаража ошоод, Камчаткын дайдада түбхинэнэн нютаг зоной «Байгал» эблэлэй урилгаар Буряад Уласай Толгойлогшын ба Засагай газарай захиргаанай Үндэхэ яһатан хоорондын харилсаануудай болон эрхэтэнэй үүсхэл хүгжөөлгын талаар хорооной зүбшэлэгшэ Ринчи-ма Романоватай хамта холын замда гараабди.

130 гаран үндэхэ яһатанай түлөөлэгшэд холын энэ хизаарта ажаһуудаг юм байна. Тэдэнэр өөһэд хоорондоо эбтэйнүүд, бэе бээе дэмжэдэг, бэе бээдээ ябалсадаг заншалтай. Энэнь ехэ хайшаалтай. Нютаг зонойнгоо эблэлнүүдые гушаад жэлэй саада тээ байгуулжа хүтэлхэн гү, али тийхэ үеэр эдэбхитэдынь байһан аад, дээдэ үеынгөө хүтэлбэрилэгшэдые халажа, ударидагшад болоһон хүнүүд анханайнгаа абари зан алдаагүй, гурим заншалаа хайнаар сахидаг байна.

Буряадай нютаг зоной эблэлэй үнгэрэгшэн хэмжээ ябуулгануудта бултадаа шахуу сугларжа хабаадаһад, баярыень хубаалданад.

ГУШААД ЖЭЛДЭ ХҮЛЭЭГДЭХЭН ЁУРГУУЛИ

Буряад хэлэ үзэхэ амаралтын хургуули Камчаткын хизаарай номой санда нээгдэбэ. Түрэл нютагһаа холо түбхинэнэн 300 гаран буряадууд иимэ хургуулитай болохоёо үнинэй ханаһан байгаа. Өөһэдэнь хэлээшээр гушаад шахуу жэл хүлээхэн юм. Гансашые үхибүүдээ түрэл хэлэндэнь хургаха бэшэ, зарим томошуулын өөһэдөөшье хургуулида ябаха дуратайнууд.

Түсэблэнэнөө бээлүүлхэдэмнай, туһа хүргыт гэжэ Буряад Уласай Засагай газарта, манай яаманда нютаг зоной эблэл хандаһан байгаа. Буряад хэлэ мэдэхгүй хүүгэдэй барлагдаһаншые, сахимшые номуудые ажалай дэбтэрнүүдтэйгээр, уран зохёолой зарим хэблэл Буряад Уласай Толгойлогшын ба Засагай газарай захиргаанһаа, манай яаманһаа, «Бэлиг» түбһөө бэлэглээбди. Хургуулин ажал эгээл эхин дээрэе байна, олон асуудалын түргөөр шийдхэгдэхэ бээ гэжэ найдагдана.

САГАЙ ЭРХЭЭР

Совет гүрэнэй үедэ холын хизаарые хүгжөөхэ зорилготой эрхим бэрхэ мэргэжэлтэд, ажалшад хаахаанаһаа эндэ сугларһан байгаа. Зэрлиг шунахайгаар шэнэлэгдэжэ эхилхэн Оросто хайнһаа хайн олон юумэниинь хандаржа бутаржа, хайхан заншалнуудшые мартагдахын

туйлда хүрөө, дээдэ гарай ханаха байха мэргэжэлтэд үбгэрөө. Таража ябахань - тарашоо.

Хүн зоноороо сөөөрбэшые, холын энэ нютаг олон тоото олзын хэрэг эрхилэгшэдэй, ута мүнгэ намнагшадтай анхарал татаһан зандаа. Дунда Азийн гүрэнүүдхээ иишээ зөөжэ ерэгшэд хизаарай ниислэл хотын гудамжануудаар, алаабхи дэлгүүрээрнь, таксиин жолоодо илангаяа олоор обёорогдохо юм.

НАМАРАЙ СУРХАРБААН - НОМГОН ДАЛАЙН ЖАМА ЁҢООР

Нютагтаа ажаидардаг зон хабарай ехэ-ехэ ажалнуудые дүүргээд, адууһа малайнгаа шэнэ ногоондо садаһанай хүүлдэ нажарайнгаа наада үнгэрэгдэг гэшээ аабзабди. Харин Камчаткадамнай сагай эрьсэ, тэрээндээ тааралдаһан ажалын гурим, байгаалин үзэгдэл, ажахы, янза байрань бусадһаа ондоошог.

Зунай зулгы намжаа сагта загаһа, түрһэеэ дабһалжа сонгоожо, зузаан гэгшын саһатай, шуурга бордоһотой үбэлдөө бэлдэжэ дүүргээд, намарай шалгар дулаахан хаһада нам нуужа, найман гааһа татаха аргатай болон ха юм. Тиигээд лэ найр наадаа эмхидхэхэ, урилдаха, барилдаха сүлөө сагын олоно гэшээ бээ.

УУЛЗАЛГЫН БАЯР УРМАТАЙ

Энэшые удаа иимэ ушар, илдамхан зөөлэн уларил тохёолдоо. Номгон далайн эрьедэ намжараар байдалаа зохёонхойшые наа, нютаг нугая, наада зугаагаа, намдуухан хайхан хэлээ мартангүй ябаһан буряад угсаатаннай уряанхай хүршэнэртээ хамтаржа, налайма ехэ найраа зохёбол даа.

Тыва Уласһаа гарбалтай зонтой хамтараад, Камчаткада түбхинэнэн нютагаархиднай Буряад Уласайнгаа байгуулагдаһаар 100 жэлэй ойн баярта зорюулжа, Сурхарбаанаа эмхидхээ. Хүршэ улсһаамнай гарбалтайшуул найраа «Наадым» гээд нэрлэнэ. Уулзалгын баяр, урилдаан, барилдаан, хур харбалгаар болон гар бүмбэгөөр мурьсөөн ехэ һонирхолтойгоор үнгэрөө.

ХҮНДЭМҮҮШЭ НЮТАГААРХИМНАЙ ДЭМЖЭЛГЭТЭЙ

Нютаг зонойнгоо эблэл олон жэлдэ толгойлжо ябаһан түрүүлэгшэ Валерий Семёнович Галсанов эдэбхи үүсхэл ехэтэй орлогшонь - Татьяна Дашевна Соктоева хоёр суурижаһан газартаа, нютагаархид соогоо хоёр ехэ хүндэтэй хүнүүд.

Камчаткын хизаарай Хуули зохёон гаргадаг Суглаанайн түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Андрей Копылов,

Амбан захирагшын Захиргаанай хүтэлбэрилэгшэ Сергей Меркулов, мүн тийхэдэ олон ондоо үндэхэ яһатанай эблэлнүүдэй ударидагшад ерэгшэ, буряад ба уряанхай араудуудаймнай түлөөлэгшэдые амаршалаа.

Дэлхэй дүүрэн тараһан угсаатаннай хариин газарта ябаашые наа, хүл дээрээ бүхөөр зогсоно гэжэ хараха-

да, түрэл хэлээ шудалха хургуули түхөөржэ нээхэдэнь, гоё байна. Ябаһан газартаа ямбатай, хүдэлхэн газартаа хүндэтэй, түбхинэнэн дайдадаа түрын засагай дэмжэлгэтэй гэжэ харахада, омогорхомоор, бахархамаар лэ!

Баяр БАЛДАНОВ,
Улас түрын «Бэлиг» түбэй захирал